

Bản án số: 10/2022/HNGĐ-PT

Ngày: 14 -6-2022

V/v tranh chấp về thay đổi người  
trực tiếp nuôi con sau ly hôn

**NHÂN DANH  
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

**TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH BÌNH THUẬN**

**- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:**

*Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa:* Ông Lương Thanh Chín.

*Các Thẩm phán:*

Ông Võ Việt Minh;

Ông Nguyễn Hồng Thái.

**- Thư ký phiên tòa:** Ông Phan Đình Phú- Thư ký Tòa án của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Thuận.

**- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Bình Thuận tham gia phiên tòa:** Bà Nguyễn Thị Hằng - Kiểm sát viên.

Trong ngày 14 tháng 6 năm 2022 tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Bình Thuận xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số 19/2021/TLPT-HNGĐ ngày 04 tháng 11 năm 2021, về việc “*Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau ly hôn*”.

Do Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 55/2021/HNGĐ-ST ngày 21 tháng 9 năm 2021 của Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 04/2022/QĐ-PT ngày 12 tháng 5 năm 2022; Quyết định hoãn phiên tòa số 03/2022/QĐ-PT ngày 23/5/2022, giữa các đương sự:

**- Nguyên đơn:** Chị Lê Thị Thúy L, sinh năm 1991;

Địa chỉ: Thôn 1, xã BR, huyện TL, tỉnh Bình Thuận.

*Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho chị Lê Thị Thúy L:*

Luật sư Nguyễn Quốc Phòng - Chi nhánh Văn phòng luật sư Quốc Phòng  
- Đoàn Luật sư Thành phố Hồ Chí Minh.

Địa chỉ: Số 81, đường Lê Xuân Oai, Khu phố 2, phường Tăng Nhơn Phú A, Quận 9 (nay là thành phố Thủ Đức), Thành phố Hồ Chí Minh.

**- Bị đơn:** Anh Lê Hữu Tr, sinh năm 1985;

Địa chỉ: Thôn 1, xã Bắc Ruộng, huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận.

- *Người kháng cáo:* Nguyên đơn Chị Lê Thị Thúy L.

Các đương sự khác không kháng cáo.

Đương sự và Luật sư đều có mặt.

### **NỘI DUNG VỤ ÁN:**

#### **Theo án sơ thẩm:**

*Nguyên đơn và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của trình bày:* Chị Lê Thị Thúy L yêu cầu anh Lê Hữu Tr giao cháu Lê Chấn Hưng, sinh ngày 12/02/2017 cho chị Liễu được trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng và chị Liễu không yêu cầu anh Trực cấp dưỡng nuôi con.

Chị Liễu với anh Trực kết hôn năm 2016 tại Ủy ban nhân dân xã Bắc Ruộng, quá trình chung sống có với nhau người con chung là cháu Hưng. Do cuộc sống hôn nhân có nhiều mâu thuẫn nên tháng 12/2020, chị Liễu làm thủ tục ly hôn với anh Trực, được Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh giải quyết ly hôn tại Bản án sơ thẩm số 12/2021/HNGĐ-ST ngày 17/3/2021, bản án quyết định giao cháu Hưng cho anh Trực nuôi dưỡng.

Tuy nhiên, sau khi ly hôn, anh Trực chăm sóc cháu Hưng không được tốt như trước vì mẹ anh Trực vừa chết, không có người chăm lo cho cháu Hưng; anh Trực thường trực đêm ở cơ quan, để cháu Hưng ở nhà với ông nội mà ông đã lớn tuổi, không thể trông coi cháu được tốt. Ngoài ra, khi chị Liễu đến thăm cháu thì anh Trực gây khó khăn, không tạo điều kiện cho chị Liễu thăm con; cháu Hưng còn nhỏ cần sự chăm sóc của người mẹ hơn. Từ những lý do trên, chị Liễu yêu cầu giao cháu Hưng lại cho chị Liễu trực tiếp nuôi dưỡng mới đảm bảo sự phát triển tốt nhất cho cháu.

#### *Bị đơn anh Lê Hữu Tr trình bày:*

Anh Lê Hữu Tr không đồng ý giao cháu Hưng cho chị Liễu trực tiếp nuôi dưỡng. Sau khi ly hôn, anh Trực nuôi dưỡng, chăm sóc cháu Hưng tốt, cháu phát triển khỏe mạnh, bình thường. Hiện nay anh Trực có việc làm, thu nhập ổn định, nhà cửa, chỗ ở đầy đủ. Ngoài thời gian đi làm thì anh Trực dành thời gian chăm sóc cháu Hưng. Anh Trực nhận thấy bản thân có đủ điều kiện nuôi dưỡng cháu Hưng.

Mặt khác, chị Liễu hiện tại công việc không ổn định, thường phải đi lại nhiều nên không có thời gian chăm sóc con. Anh Trực vẫn tạo điều kiện tốt nhất cho chị Liễu thăm nom, chăm sóc cháu Hưng chứ không ngăn cản. Do thời gian vừa qua xảy ra dịch bệnh Covid-19 nên anh Trực có lưu ý chị Liễu là không nên chở cháu Hưng đi lại nhiều nơi, sợ cháu bị lây dịch bệnh, từ đó chị Liễu mới cho rằng anh Trực cản trở chị Liễu thăm con chứ thực tế anh Trực cũng như gia đình không ngăn cản chị Liễu thực hiện quyền thăm nom, chăm sóc cháu Hưng.

*Tại Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 55/2021/HNGĐ-ST ngày 21 tháng 9 năm 2021 của Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, quyết định:*

**Căn cứ vào:**

- Khoản 3 Điều 28, điểm a khoản 1 Điều 35, khoản 1 Điều 39, các Điều 144, 147, 227, 228, 273 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;
- Khoản 3 Điều 82; khoản 2, 3 Điều 84 Luật Hôn nhân Gia đình năm 2014;
- Khoản 3 Điều 26 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

**Tuyên xử:**

- Không chấp nhận yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con sau khi ly hôn của chị Lê Thị Thúy L.

- Giữ nguyên quyền trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục người con chung tên là Lê Chấn Hưng, sinh năm 2017 cho đến khi thành niên của anh Lê Hữu Tr. Chị Lê Thị Thúy L được quyền, nghĩa vụ thăm nom con chung mà không ai được cản trở.

- *Về án phí:* Buộc chị Lê Thị Thúy L phải chịu 300.000 đồng án phí sơ thẩm, nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng án phí là 300.000 đồng đã nộp theo biên lai số 0007372 ngày 14/6/2021 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Tánh Linh. Chị Liễu đã nộp đủ tiền án phí sơ thẩm.

Bản án còn tuyên về quyền kháng cáo, quyền yêu cầu thi hành án của các đương sự.

Ngày 30/9/2021 nguyên đơn chị Lê Thị Thúy L kháng cáo, yêu cầu Tòa án cấp phúc thẩm sửa toàn bộ bản án sơ thẩm, chấp nhận kháng cáo của tôi và tuyên bố tôi được quyền trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục người con chung tên Lê Chấn Hưng - sinh năm 2017 cho đến khi thành niên.

**Tại phiên tòa phúc thẩm:**

- Nguyên đơn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện và yêu cầu kháng cáo.

- Luật sư bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn tranh luận: Sau khi xét xử sơ thẩm thì đã phát sinh tình tiết mới đó là bà Liễu đã được Nhà nước công nhận quyền sử dụng đất, điều này chứng minh bà Liễu có đủ điều kiện kinh tế, thời gian hơn ông Trục để trực tiếp nuôi cháu Hưng. Bên cạnh đó, ông Trục là Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy Quân sự xã nên mất nhiều thời gian cho công việc, thường xuyên phải đi trực, nên cháu thường phải theo ông Trục lên cơ quan, môi trường làm việc tại cơ quan là không phù hợp với độ tuổi của cháu. Cháu Hưng đã hơn 07 tuổi, đáng lẽ cần thiết phải hỏi ý kiến của trẻ để có căn cứ giải quyết yêu cầu của bà Liễu nhưng Tòa án cấp sơ thẩm không thực hiện, cháu Hưng rất tha thiết được sống với mẹ. Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu khởi kiện và yêu cầu kháng cáo của nguyên đơn.

- Bị đơn không đồng ý theo yêu cầu khởi kiện và kháng cáo của nguyên đơn, đề nghị giữ nguyên bản án sơ thẩm.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bình Thuận phát biểu việc kiểm sát tuân theo pháp luật trong vụ án:

+ Về thủ tục: Việc chấp hành pháp luật của người tiến hành tố tụng và người tham gia tố tụng trong vụ án là đúng quy định của pháp luật.

+ Về nội dung: Kháng cáo của nguyên đơn không có căn cứ, đề nghị Hội đồng xét xử bác toàn bộ yêu cầu kháng cáo của bị đơn, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

### **NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:**

Căn cứ tài liệu, chứng cứ có tại hồ sơ vụ án đã được thẩm tra, xem xét tại phiên tòa, căn cứ kết quả tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử phúc thẩm nhận định:

[1] Về quan hệ tranh chấp và thẩm quyền:

Nguyên đơn chị Lê Thị Thúy L khởi kiện yêu cầu Tòa án buộc anh Lê Hữu Tr phải giao cháu Lê Chấn Hưng là con chung của chị Liễu với anh Trục cho chị Liễu được trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng sau khi chị Liễu và anh Trục ly hôn. Đây là “*Tranh chấp về thay đổi người trực tiếp nuôi con sau ly hôn*” quy định tại khoản 3 Điều 28 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Bị đơn có nơi cư trú tại huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận nên vụ án thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận theo quy định tại khoản 3 Điều 28, điểm a khoản 1 Điều 35, điểm a khoản 1 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[3] Về nội dung khởi kiện và kháng cáo của nguyên đơn:

Xét yêu cầu khởi kiện, yêu cầu kháng cáo của nguyên đơn chị Lê Thị Thúy L, Hội đồng xét xử nhận thấy: Chị Lê Thị Thúy L khởi kiện yêu cầu Tòa án giải quyết buộc anh Lê Hữu Tr phải giao cháu Lê Chấn Hưng - sinh ngày 12/02/2017 (đến thời điểm hiện nay chưa đủ 7 tuổi) là con chung của chị Liễu với anh Trục cho chị Liễu được trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng. Lý do: Sau khi ly hôn, anh Trục không đảm bảo điều kiện về thời gian để chăm sóc cháu Hưng và anh Trục nhiều lần ngăn cản, không tạo điều kiện cho chị Liễu thăm nom, chăm sóc cháu Hưng.

Bản án Hôn nhân gia đình sơ thẩm số 12/2021/HNGĐ-ST ngày 17/3/2021 của Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, quyết định giao người con chung là cháu Lê Chấn Hưng cho anh Trục được quyền trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng với căn cứ: “*...Do cháu Lê Chấn Hưng còn nhỏ, để cháu Hưng có điều kiện phát triển tốt về mọi mặt thì rất cần nhiều thời gian để chăm sóc. Do thời gian làm việc của chị Liễu không ổn định; đi làm về trễ. Cho nên nếu giao cháu Lê Chấn Hưng cho chị Liễu được quyền nuôi dưỡng thì chị Liễu không có thời gian để chăm*

*sóc, nuôi dưỡng, giáo dục con được tốt hơn anh Trục*”. Từ thời điểm ly hôn cho đến nay thì công việc, thời gian để chăm sóc con chung của anh Trục vẫn không thay đổi.

Tòa án cấp sơ thẩm đã xem xét điều kiện nuôi dưỡng, chăm sóc, học tập của cháu Lê Chấn Hưng cho thấy cháu Hưng phát triển bình thường như những trẻ cùng lứa tuổi. Việc chăm sóc, dạy dỗ của anh Trục từ khi được giao con cho anh trực tiếp nuôi dưỡng cho đến nay thể hiện cháu Hưng phát triển tốt cả về thể chất lẫn trí tuệ.

Chị Lê Thị Thúy L khởi kiện và kháng cáo yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con nhưng không đưa ra được chứng cứ để chứng minh anh Lê Hữu Tr không đảm bảo quyền lợi về mọi mặt cho cháu Hưng hay vi phạm nghĩa vụ nuôi dưỡng cháu Hưng. Thực tế anh Trục có đủ điều kiện để trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục cháu Hưng như việc làm, thu nhập, thời gian, chỗ ở và sinh hoạt.

Từ những phân tích trên, cho thấy lý do chị Liễu trình bày và kháng cáo đề yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con chung không phù hợp với những căn cứ được quy định tại khoản 2 Điều 84 Luật Hôn nhân gia đình. Không có căn cứ pháp luật để chấp nhận yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con chung của chị Liễu như đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bình Thuận tại phiên tòa; không chấp nhận kháng cáo của chị Lê Thị Thúy L, giữ nguyên bản án dân sự sơ thẩm.

Ý kiến phát biểu của người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nguyên đơn không có căn cứ chấp nhận.

#### [4] Về án phí phúc thẩm:

Kháng cáo của nguyên đơn không được chấp nhận nên phải chịu án phí dân sự phúc thẩm theo quy định tại khoản 1 Điều 148 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

[5] Tại phần quyết định của bản án sơ thẩm tuyên: *“Giữ nguyên quyền trực tiếp trông nom, chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục người con chung tên là Lê Chấn Hưng, sinh năm 2017 cho đến khi thành niên của anh Lê Hữu Tr. Chị Lê Thị Thúy L được quyền, nghĩa vụ thăm nom con chung mà không ai được cản trở”* là chưa đúng quy định của pháp luật, việc giữ nguyên hoặc thay đổi người trực tiếp nuôi con là quyền định đoạt của đương sự. Tòa án cấp phúc thẩm điều chỉnh phần này mà không phải sửa bản án sơ thẩm.

*Vì các lẽ trên;*

### QUYẾT ĐỊNH:

**1. Căn cứ vào:** Khoản 1 Điều 308 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Không chấp nhận kháng cáo của nguyên đơn chị Lê Thị Thúy L.

Giữ nguyên Bản án hôn nhân và gia đình sơ thẩm số 55/2021/HNGĐ-ST ngày 21/9/2021 của Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận.

## **2. Căn cứ vào:**

- Khoản 3 Điều 28, điểm a khoản 1 Điều 35, khoản 1 Điều 39, các Điều 144, 147, 227, 228, 273 của Bộ luật Tố tụng dân sự;
- Khoản 3 Điều 82; khoản 2, 3 Điều 84 Luật Hôn nhân và Gia đình;
- Khoản 3 Điều 26 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

## **Tuyên xử:**

- Không chấp nhận yêu cầu thay đổi người trực tiếp nuôi con Lê Chấn Hưng, sinh ngày 12/02/2017 sau khi ly hôn của chị Lê Thị Thúy L.
- *Về án phí:* Buộc chị Lê Thị Thúy L phải chịu 300.000 đồng án phí sơ thẩm, nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng án phí là 300.000 đồng đã nộp theo Biên lai số 0007372 ngày 14/6/2021 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Tánh Linh. Chị Liễu đã nộp đủ tiền án phí sơ thẩm.

**3. Căn cứ vào:** Khoản 1 Điều 148 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

*Về án phí phúc thẩm:* Chị Lê Thị Thúy L phải chịu 300.000 đồng án phí dân sự phúc thẩm được trừ 300.000 đồng tạm ứng án phí theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0007458 ngày 07/10/2021 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận. Chị Lê Thị Thúy L đã nộp đủ án phí dân sự phúc thẩm.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án (14/6/2022).

## **Nơi nhận:**

- VKSND tỉnh Bình Thuận;
- TAND huyện Tánh Linh;
- Chi cục THADS huyện Tánh Linh;
- Các đương sự;
- Lưu: Tòa GD&NCTN, Tổ HCTP, hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM  
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

**Lương Thanh Chín**